

Ontwerp van decreet houdende invoering van een gereguleerde boekenprijs

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. §1. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° boek: een niet-periodiek werk, hetzij in geschreven, gedrukte, geïllustreerde papieren vellen, hetzij in een elektronisch leesbaar formaat, dat voorzien is van een titel en hoofdzakelijk bestaat uit tekst die vrijwel uitsluitend is opgesteld in het Nederlands, of uit grafische of fotografische elementen, dat bedoeld is om informatie over te brengen en bestemd is om te verkopen aan de eindconsument. Een papieren of digitaal boek kan verschillende ondersteunende informatiedragers bevatten die op functionele wijze verbonden zijn met de tekstuele inhoud;
- 2° eindconsument: de persoon die binnen de Vlaamse Gemeenschap boeken aankoopt voor niet-commerciële doeleinden;
- 3° gereguleerde boekenprijs: de door de uitgever of importeur met toepassing van dit decreet vastgestelde prijs voor boeken;
- 4° importeur: degene die boeken die in andere landen dan België zijn uitgegeven, binnen de Vlaamse Gemeenschap in het handelsverkeer brengt en gevestigd is binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- 5° onderwijsinstelling: een door de Vlaamse Regering erkende onderwijsinstelling die door de Vlaamse Regering erkende studiebewijzen uitreikt;
- 6° uitgeven: boeken in het handelsverkeer brengen binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- 7° uitgever: degene die boeken in het handelsverkeer brengt en gevestigd is binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- 8° verkoper: degene die door de uitgever of de importeur in het handelsverkeer gebrachte boeken te koop aanbiedt of verkoopt aan eindconsumenten;

- §2. Voor de toepassing van dit decreet wordt onder Vlaamse Gemeenschap het Nederlandse taalgebied verstaan.

Daarenboven worden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde uitgevers, importeurs of verkopers van Nederlandstalige boeken beschouwd als instellingen die behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, behoudens indien zij daarnaast nog in beduidende mate andere, anderstalige boeken uitgeven, importeren of verkopen. In dat laatste geval kunnen uitgevers, importeurs of verkopers van Nederlandstalige boeken zich vrijwillig naar de beginselen van dit decreet schikken.

Hoofdstuk 2. Toepassingsgebied

Art. 3. §1. Dit decreet heeft tot doel boeken als cultureel product te beschermen. De reglementering van de boekenprijs aan de eindconsument garandeert dat er een divers boekenaanbod in stand kan worden gehouden. Tegelijkertijd verhoogt het de toegankelijkheid van het boekenaanbod bij het publiek door de promotie van een groot aantal verkooppunten.

- §2. De verkoper hanteert de prijs die bepaald is conform artikel 4.

§3. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende categorieën van boeken:

- 1° agenda's en culturele jaarboeken die in de titel het jaartal van de gebruiksbestemming vermelden;
- 2° antiquarische boeken en boeken die al eerder door eindconsumenten bij een verkoper zijn gekocht en op enigerlei wijze zijn gebruikt;
- 3° beschadigde boeken, als de beschadiging niet opzettelijk is aangebracht en bij verkoop duidelijk wordt vermeld dat ze beschadigd zijn;
- 4° brochures of daarmee gelijk te stellen korte geschriften;
- 5° catalogi van uitsluitend registrerende of opsommende aard;
- 6° kleurboeken;
- 7° knipboeken;
- 8° muziekgaven;
- 9° schoolboeken;
- 10° wetenschappelijke studieboeken;
- 11° wetenschappelijke vakboeken;
- 12° boeken die uitgegeven zijn in een andere taal dan het Nederlands, tenzij ze hoofdzakelijk bestemd zijn voor verkoop in de Vlaamse Gemeenschap;
- 13° de bij wet bepaalde exemplaren van boeken voor verplicht depot voor bewaringsdoelstellingen.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° muziekgave: een werk dat notenschrift, al dan niet vergezeld van tekst, bevat en bestemd is voor muziekgave of muziekgave en wordt uitgegeven ter verkoop aan de eindconsument binnen de Vlaamse Gemeenschap, inclusief antiquarische muziekgaven en muziekgaven die al eerder door eindconsument bij een verkoper zijn gekocht en op enigerlei wijze zijn gebruikt;
- 2° schoolboek: een boek dat in vorm en inhoud gericht is op informatieoverdracht in het basisonderwijs en secundair onderwijs en waarvan het gebruik binnen het leerplan of de eindtermen door de betrokken onderwijsinstelling is aanbevolen;
- 3° wetenschappelijk studieboek: een boek dat in vorm en inhoud gericht is op informatieoverdracht in het hoger onderwijs en waarvan het gebruik door de betrokken onderwijsinstellingen is voorgeschreven of aanbevolen;
- 4° wetenschappelijk vakboek: een boek, hoofdzakelijk non-fictie, dat bestemd is voor wetenschappelijk of professioneel gebruik of voor (zelf)studie voor de beroepsuitoefening.

- §4. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende verkopen van boeken:
- 1° de verkoop van één exemplaar aan een eindconsument die volgens de wet arbeidsovereenkomsten werkt bij de uitgever, importeur of verkoper voor persoonlijk gebruik;
 - 2° de verkoop van boeken door een uitgever aan een auteur voor promotioneel gebruik;
 - 3° de verkoop van boeken in het kader van een faillissement van de uitgever, importeur of verkoper, op voorwaarde dat:
 - a) de boeken behouden tot de inventaris van de gefailleerde;
 - b) in geval van faillissement van de verkoper gedurende een maand na de definitieve uitspraak van het faillissement de boeken voor retour werden aangeboden aan de uitgever of importeur.

Hoofdstuk 3. De vaststelling van de boekenprijs

Art. 4. §1. De uitgever stelt voor boeken die hij voor het eerst in de Vlaamse Gemeenschap in een bepaalde uitvoering in het handelsverkeer brengt, een prijs vast.

§2. Voor boeken die in de Vlaamse Gemeenschap worden geïmporteerd, stelt de importeur een prijs vast.

De prijs voor boeken die in de Vlaamse Gemeenschap zijn uitgegeven en na export weer in de Vlaamse Gemeenschap worden geïmporteerd uit een land dat noch tot de Europese Unie noch tot de Europese Economische Ruimte behoort, mag niet lager zijn dan de door de uitgever vastgestelde prijs.

Het verbod, vermeld in het tweede lid, is ook van toepassing op boeken die alleen zijn uitgevoerd met het doel ze opnieuw in te voeren om dit decreet te ontduiken.

Als ten hoogste vijf exemplaren van hetzelfde boek per keer door de importeur worden geïmporteerd, is artikel 5 niet van toepassing, tenzij de import plaatsvindt met het oogmerk dit decreet te ontduiken.

§3. De door de uitgever of importeur vastgestelde prijs geldt voor een duur van zes kalendermaanden met ingang van de eerste dag waarop het boek voor verkoop aan de eindconsument beschikbaar is.

§4. Voor dezelfde titel kan de uitgever of importeur verschillende prijzen vaststellen als dat kan worden gerechtvaardigd op objectieve gronden.

§5. Een verkoper begaat geen overtreding van dit decreet als hij bij de verkoop van een boek gratis bepaalde diensten verleent die eigen zijn aan de boekhandelssector. De verkoper voegt de kosten of vergoedingen toe die overeenstemmen met uitzonderlijke bijkomende dienstverleningen die uitdrukkelijk door de koper zijn gevraagd en waarvan de prijs vooraf is overeengekomen, aan de effectieve prijs die hij toepast voor de verkoop van een boek.

§6. Dit decreet is tevens van toepassing op buiten de Vlaamse Gemeenschap gevestigde verkopers die boeken die op de Vlaamse markt onderworpen zijn aan de toepassing van dit decreet importeren, doen importeren of aankopen en vervolgens rechtstreeks aan de eindconsument binnen de Vlaamse Gemeenschap verkopen.

Het eerste lid geldt niet in hoofde van verkopers gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, tenzij de verkoper het oogmerk heeft dit decreet te ontduiken.

Art. 5. De uitgever of de importeur deelt de prijs en de datum van terbeschikkingstelling in het handelsverkeer mee aan de door de Vlaamse Regering aangewezen instantie. De Vlaamse Regering kan de vereisten bepalen waaraan die mededeling moet voldoen. De Vlaamse Regering kan subsidies toekennen aan de aangewezen instantie en de voorwaarden, procedures en termijnen voor de subsidiëring bepalen.

De gereglementeerde boekenprijs, de datum van de terbeschikkingstelling van de publicatie in het handelsverkeer, eventuele kortingen en afwijkende prijzen worden kenbaar gemaakt via een publiek toegankelijke referentiedatabank voor de gereglementeerde boekenprijs.

Art. 6. De gereglementeerde boekenprijs wordt opgeheven na verloop van de termijn, vermeld in artikel 4, §3.

Hoofdstuk 4. Kortingen op de vastgestelde prijs

Art. 7. Bij aanbod of verkoop voor de eindconsument kan de verkoper van een boek een korting op de vastgestelde prijs toepassen van ten hoogste 10%.

Art. 8. Bij aanbod of verkoop voor de onderwijsinstellingen kan de verkoper van een boek een korting op de vastgestelde prijs toepassen van ten hoogste 25%.

Art. 9. De verkoper van een boek kan een korting op de vastgestelde prijs toepassen van ten hoogste 25% bij:

- 1° aanbod of verkoop voor de openbare bibliotheken in het kader van de uitoefening van hun publieksfunctie;
- 2° aanbod of verkoop voor de bibliotheken van onderzoeksinstellingen in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie;
- 3° aanbod of verkoop voor de gevangenisbibliotheken in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie;
- 4° aanbod of verkoop voor de erkende speciale bibliotheken in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° gevangenisbibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 18 van het Participatiedecreet van 18 januari 2008;
- 2° onderzoeksinstelling: elke in de Vlaamse Gemeenschap gevestigde organisatie waarvan de werking in hoofdzaak gericht is op Onderzoek en Ontwikkeling, zijnde elke wetenschappelijke activiteit die tot doel heeft wetenschappelijke kennis te ontwikkelen (fundamenteel of basisonderzoek), wetenschappelijke kennis toepasbaar te maken (toegepast onderzoek) en/of wetenschappelijke kennis toe te passen (ontwikkeling);
- 3° openbare bibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid;
- 4° speciale bibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 22 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid.

Art. 10. De verkoper kan alleen bij deelname aan een collectieve promotieactie een korting op de vastgestelde prijs toepassen in de vorm van een of meer in geld waardeerbare geschenken, als de geschenken behoren tot het promotiepakket dat de organiserende rechtspersoon ontwikkeld heeft.

- 1° Een collectieve promotieactie als vermeld in het eerste lid, is een actie: die wordt georganiseerd door een rechtspersoon van wie de activiteiten volgens de statutaire doelstelling uitsluitend of hoofdzakelijk bestaan uit de bevordering van de publieksaandacht voor boeken;
- 2° die ten hoogste één maand duurt;
- 3° die voldoende publiekelijk wordt bekendgemaakt;
- 4° waarbij eindconsumenten bij de koop van boeken een of meer op geld waardeerbare geschenken ontvangen, waarbij de waarde van de geschenken in een redelijke verhouding staat tot de aankoop;
- 5° waaraan alle verkopers onder gelijke, door de organiserende rechtspersoon te stellen voorwaarden voor de omvang, aard en bestendigheid van het assortiment kunnen deelnemen.

Art. 11. De kortingen, vermeld in artikel 7 tot en met 10, kunnen niet gelijktijdig worden toegepast.

Hoofdstuk 5. Vaststellen afwijkende prijs

Art. 12. Voor boeken die voor rekening van of met aanmerkelijke steun van een niet op winst gerichte maatschappelijke of ideële organisatie tot stand zijn gekomen en die verband houden met de statutaire doelstelling van de desbetreffende organisatie, kan de uitgever een uitsluitend voor de leden afwijkende ledenprijs vaststellen. De ledenprijs geldt bij alle verkopers bij wie het boek verkrijgbaar is.

Art. 13. De uitgever of importeur kan voor een boek in het kader van een individuele promotieactie tijdelijk een actieprijs vaststellen die afwijkt van de bepaalde prijs.

Een actieprijs geldt voor een periode van ten hoogste drie aaneengesloten maanden en onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

De uitgever of importeur kan aan de toepassing van een actieprijs nadere voorwaarden verbinden.

Art. 14. De uitgever of importeur kan voor een boek een combinatieprijs vaststellen die afwijkt van de gereguleerde prijs.

Een combinatieprijs geldt uitsluitend voor de gelijktijdige verkoop van verschillende boeken die de uitgever of importeur aangewezen heeft, of bij de verkoop van een of meer boeken in combinatie met een of meer andere producten die de uitgever of importeur aangewezen heeft.

Een combinatieprijs geldt onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

Art. 15. De uitgever of importeur kan voor individuele boeken die door hun uniforme uiterlijk en vormgeving of door een duidelijke vermelding op het titelblad kenbaar zijn als behorend tot een serie, een serieprijs vaststellen die afwijkt van de bepaalde prijs.

Een serieprijs geldt uitsluitend bij de gelijktijdige verkoop van verschillende titels van de serie aan dezelfde eindconsument of bij de verkoop aan een eindconsument die zich vooraf schriftelijk verplicht heeft om de hele serie of een aantal exemplaren van verschillende titels van de serie af te nemen.

De serieprijs geldt onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

Art. 16. Artikel 4, 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing op de afwijkende prijzen. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de vaststelling van afwijkende prijzen.

Hoofdstuk 6. De geschillencommissie

Afdeling 1. Bevoegdheid en samenstelling

Art. 17. Bij de administratie wordt een onafhankelijke geschillencommissie ingesteld, die belast is met de behandeling van aanvragen tot buitengerechtelijke regeling van een geschil over de toepassing van dit decreet conform afdeling 2.

De geschillencommissie heeft daarnaast de bevoegdheid om bij geschillen over de toepassing van dit decreet recht te doen als arbitrageorgaan, als de betrokken partijen daarover een arbitrageovereenkomst hebben gesloten. In dat geval zijn artikel 1676 tot en met 1723 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

Art. 18. §1. De geschillencommissie bestaat uit de volgende effectieve leden:

- 1° een voorzitter-jurist,
- 2° twee deskundigen uit het boekenvak die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 205 van het Gerechtelijk Wetboek;
- 3° een deskundige uit het cultuurbeleid;
- 4° een deskundige op het gebied van de consumentenbescherming.

Voor elk effectief lid kunnen één of meer plaatsvervangend leden worden aangesteld.

De Vlaamse Regering wijst de leden en hun plaatsvervangers aan en draagt er zorg voor dat die personen:

- 1° over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken op het gebied van buitengerechtelijke of gerechtelijke beslechting van economische geschillen in ruime zin, alsmede over een algemeen begrip van het recht;
- 2° geen bestuursfuncties waarnemen bij en niet verbonden zijn door overeenkomsten met uitgevers, importeurs en verkopers;
- 3° worden aangewezen voor een ambtstermijn die voldoende lang is om de onafhankelijkheid van hun optreden te verzekeren en dat zij niet zonder geldige reden van hun taken kunnen worden ontheven;
- 4° niet gehouden zijn instructies van partijen bij een geschil of hun vertegenwoordigers aan te nemen;
- 5° een vergoeding ontvangen die niet met de uitkomst van de procedures verband houdt.

§2. De geschillencommissie wordt administratief bijgestaan door een personeelslid van de administratie.

Art. 19. De geschillencommissie stelt de volgende reglementen op, die uitvoerbaar worden na de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering:

- 1° een reglement van inwendige orde;
- 2° een procedurereglement voor de buitengerechtelijke regelingen van geschillen conform afdeling 2;
- 3° een arbitragereglement voor de zaken waarin een arbitrageovereenkomst is gesloten.

De reglementen, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, omvatten waarborgen voor een onafhankelijk en onpartijdig optreden. Daarbij gelden ten minste volgende minimumregelingen:

- 1° de leden stellen de voorzitter onverwijld in kennis van alle omstandigheden die van invloed kunnen zijn, of kunnen worden gezien als zijnde van invloed, op hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid of aanleiding kunnen geven tot een

belangenconflict met een van de partijen bij het geschil dat hun ter beslechting wordt voorgelegd. De verplichting tot openbaarmaking blijft gedurende de gehele procedure tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting bestaan. Indien de voorzitter ingevolge de gemelde omstandigheden een inbreuk op het onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsbeginsel mogelijk acht, vervangt hij de betrokken leden;

2° de leden kunnen worden gewraakt op grond van de redenen, vermeld in artikel 828 en 829 van het Gerechtelijk Wetboek.

Afdeling 2. Buitengerechtelijke regeling van geschillen

Art. 20. §1. Een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling van een geschil over de toepassing van dit decreet kan door elke belanghebbende worden ingediend.

In het eerste lid wordt verstaan onder belanghebbenden:

- 1° de uitgevers, importeurs en verkopers die actief zijn in de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° de beroepsfederaties binnen de boekenmarkt in de Vlaamse Gemeenschap;
- 3° de consumentenorganisaties die actief zijn in de Vlaamse Gemeenschap;
- 4° de consumenten.

§2. De geschillencommissie verklaart een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, onontvankelijk als de klacht:

- 1° kennelijk fictief, kwetsend of eerrovend is;
- 2° anoniem wordt ingediend of als de tegenpartij niet is of kan worden geïdentificeerd;
- 3° de regeling van een geschil beoogt dat al het voorwerp uitmaakt of heeft uitgemaakt van een vordering in rechte;
- 4° niet voorafgaandelijk bij de betrokken uitgever, importeur of verkoper is ingediend.

§3. Als de geschillencommissie een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, ontvankelijk acht, brengt ze de betrokken partijen daarvan schriftelijk op de hoogte en verzoekt ze hen om de nodige schriftelijke of mondelinge toelichting te verstrekken binnen een door de geschillencommissie bepaalde redelijke termijn.

Als de geschillencommissie een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, onontvankelijk acht, brengt ze de indiener daarvan schriftelijk op de hoogte.

Art. 21. Nadat de partijen bij een ontvankelijk dossier de nodige toelichting hebben verstrekt, bezorgt de geschillencommissie hen een voorstel van schikkingsovereenkomst en organiseert ze een bemiddeling om een schikking te bewerkstelligen, tenzij dat kennelijk niet nuttig is.

Als de partijen niet binnen een door de geschillencommissie bepaalde redelijke termijn een schikking treffen, wordt het dossier afgesloten. De geschillencommissie stuurt een schriftelijke bevestiging daarvan aan de partijen.

Art. 22. De behandeling van een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling van een geschil door de geschillencommissie is kosteloos.

Art. 23. De verjaringstermijnen van gemeen recht worden bij een geschil over de toepassing van dit decreet voor de partijen geschorst vanaf de datum waarop de geschillencommissie de ontvankelijkheid van een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling vaststelt.

De schorsing loopt tot op de dag waarop een schikkingsovereenkomst door de partijen ondertekend wordt of waarop het dossier door de geschillencommissie afgesloten wordt.

Art. 24. Deze afdeling doet geen afbreuk aan de vorderingsmogelijkheden die voortvloeien uit de strijdigheid van onwettige handelspraktijken en uit de contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid van uitgevers, importeurs of verkopers die handelen in strijd met dit decreet.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 25. De Vlaamse Regering stelt binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dit decreet en vervolgens telkens na vier jaar een verslag op over de doeltreffendheid en de effecten van dit decreet op de algemene werking van het boekenvak in de Vlaamse Gemeenschap, zoals onder meer blijkend uit het aantal boekhandels en verkooppunten, het aantal op de Vlaamse boekenmarkt actieve uitgeverijen, de productie, afzet, omzet en aanwezigheid van genres, het aankoop- en collectiebeleid van bibliotheken en de informatie die de boekenkeuze van de eindgebruikers ondersteunt.

Als dat nodig is kan samen met experts en vertegenwoordigers uit de sector een werkgroep worden opgericht die aanbevelingen doet om het huidig decreet bij te sturen.

Het verslag, vermeld in het eerste lid, wordt door de Vlaamse Regering aan het parlement voorgelegd.

Art. 26. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 27. Dit decreet is van toepassing op de boeken die na de inwerkingtreding van dit decreet worden uitgegeven of voor een eerste keer worden geïmporteerd.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ